

17. GRAMMATICA : De tijd en het weer uitdrukken. (Le jour, la date, l'heure, le temps (la météo))

Dit deel behandelt de uitdrukkingen om zich te situeren in de tijd ; je leert hier hoe je een datum moet uitdrukken, de dagen van de week, de maanden en de seizoenen. Verder zullen we ook leren hoe we het uur moeten vragen en geven om te eindigen bij enkele uitdrukkingen in verband met het weer.

(1) de dagen, de datum en de seizoenen

- Om te zeggen welke dag / datum het is, gebruik je « *nous sommes / on est / c'est ...* » :

- *Nous sommes/on est le 23 juin* → we zijn 23 juni
- *On est lundi* → we zijn maandag
- *Nous sommes le lundi 3 mars.* → we zijn maandag 3 maart
- *On est le 30 mai.* → zelfde vertaling als hierboven !
- *C'est le 4 avril.* [vooral mondeling gebruikt] → het is 4 april

*Opmerkingen :

- (1) het lidwoord *le* komt altijd voor de datum (*le* 9 novembre) en als de dag wordt gespecificeerd dan komt het lidwoord **voor** de dag :

- *Le mercredi 12 juillet.*

- (2) In het Nederlands zegt men steeds *de eerste, de tweede, de derde,*...

terwijl men in het Frans zegt : *le premier (avril), le deux avril, le trois avril, le quatre avril*... Alleen het rangtelwoord *premier* wordt gebruikt en voor de andere dagen gebruikt men de hoofdtelwoorden (*deux, trois, quatre,*...)

- Hoe vragen we naar de datum ?

- *Quel jour sommes- nous ?* -Welke dag is het ?
- *A quelle date sommes- nous ?* -Wat is de datum ?

- *Quelle date avons-nous ?* -Wat is de datum

- *Quel jour du mois est-ce ?* -Welke dag van de maand is het ?

- *Le combien est-on ?* -De hoeveelste zijn we ?

- **de dagen van de week** (les jours de la semaine)

- > *lundi* (maandag), *mardi* (dinsdag), *mercredi* (woensdag)

jeudi (donderdag), *vendredi* (vrijdag), *samedi* (zaterdag),

dimanche (zondag)

* **Opmerking** : let op voor het verschil in betekenis tussen :

- > *Lundi, je ne travaille pas.* [Ik werk (aantstaande/een bepaalde) maandag niet.]

- > *Le Lundi, je vais au ciné.* [Ik ga elke maandag naar de cinema.]

- **de maanden van het jaar** (Les mois de l'année)

- > *janvier* (januari), *février* (februari), *mars* (maart), *avril* (april),

mai (mei), *juin* (juni), *juillet* (juli), *août* (augustus),

septembre (september), *octobre* (oktober), *novembre* (november),

décembre (december)

- > *Nous sommes en septembre.* [We zijn (in) september]

- > *Nous sommes au mois de septembre.* [We zijn (in) de maand september]

- **De seizoenen** (Les saisons)

- > nous sommes **en été** (in de zomer), **en hiver** (in de winter), **au**
printemps (in de lente), **en automne** (in de herfst)

- De jaren (Les années) , **les siècles** (de eeuwen)
 - > *Elle est née en 1994* : ze is geboren **in** 1994
 - > *Cet écrivain a vécu au XVIIe siècle* : die schrijver leefde **in de** 17e eeuw

*Het uur

- Vragen hoe laat het is en hoe het weer is :
 - *Quelle heure est -il ? Il est 10 heures* . [Hoe laat is het ? Het is 10 uur]
 - *Quel temps¹ fait -il² ? Il fait très chaud*. [Hoe **is** het weer ? Het **is** erg warm.]

1,2 Wat een warboel ! Het Franse woord « temps » betekent niet alleen « tijd » maar ook « het weer ». Hoe weten we nu wanneer « temps » moet begrepen worden als « tijd » of als « het weer » ? Indien « temps » met het werkwoord « il fait » wordt gebruikt dan gaat het meestal wel over « het weer ».

- Zeggen hoe laat het is
 - Om het uur te zeggen gebruikt het Frans de onpersoonlijke constructie « il est » (het is...) :
 - *il est une heure*
 - *il est trois heures*
 - Enkele voorbeelden (leer de speciale gevallen in het vet goed!) :
 - 8h 05 → il est huit heures cinq
 - 8h 10 → il est huit heures dix
 - 8h 15 → il est huit heures **et quart**
 - 8h 30 → il est huit heures **et demie**

- 8h 45 → il est **neuf** heures **moins le quart**
- 8h 50 → il est **neuf** heures **moins dix**
- 12 h → il est **midi** (indien het middag is!) / il est **minuit** (indien het nacht is!)

***Opmerking :** Gebruik steeds het voorzetsel **à** bij de uren :

- > *Je viens te voir à six heures.*
- > *On se donne rendez-vous à neuf heures ?*

***Opmerking :** In plaats van de uren in een 24 uur -systeem uit te drukken kan je ook de volgende uitdrukkingen toevoegen *du matin, de l'après -midi, du soir* gebruiken :

- > Rendez -vous devant l'entrée du cinéma à 18h ?
→ à 6 heures du soir ?
- > ... à 15h ? → à 3 heures de l'après-midi ?
- > ... à 6h? → à 6 heures du matin ?

***De tijdsduur (in het heden) uitdrukken**

Enkele uitdrukkingen om de tijdsduur in het heden uit te drukken

* Het voorzetsel **depuis** (*sinds* → *gaat over het verleden* !) :

- *Je suis en prison depuis 2010 / depuis la manifestation / depuis 15 ans*
[ik zit in de gevangenis sinds 2010 / sinds de betoging / sinds 15 jaar.]

* De uitdrukking « **il y a ... que...** » of « *ça fait ...que* » met een exacte duur (bv 5 jaar) :

- *Il y a deux heures que je vous attends.*
[Ik wacht nu al 2 uur op u.]

* Het voorzetsel ***pour*** (voor, voor de periode van, gedurende → meestal toekomst !) ;

- *Les médecins traiteront ma maladie pour 5 semaines.*

[De artsen zullen m'n ziekte behandelen voor / gedurende 5 weken]

* Het voorzetsel ***pendant*** (gedurende, tijdens):

- *Je me suis bien amusé pendant la leçon.*

[ik heb me goed geamuseerd tijdens de les.]

- *Pendant les vacances, je vais perfectionner mon anglais.*

[Tijdens de vakantie ga ik m'n Engels ophalen.]

- *Pendant 10 ans, Michael Myers n' a pas dit un seul mot.*

[Gedurende 10 jaar heeft Michael Myers geen enkel woord gezegd.]

* Het voorzetsel ***en*** (*in* (2 uur)) duidt de duur aan binnen waarbinnen je iets deed :

- *J'ai fait mais devoirs en 2 heures.*

[Ik heb m'n schoolwerk in 2 uur gemaakt.]

* Enkele uitdrukkingen om gebeurtenissen te situeren in het verleden, het heden en de toekomst.

*le passé	*het verleden
- hier / avant-hier > Hier, j'ai regardé la télé > Hier (au) matin, je suis resté a lit jusqu'à 9 heures. > Hier (au) soir, je me suis couché à 22 heures.	- gisteren / eergisteren > Gisteren heb ik televisie gekeken. > Gisterenochtend ben ik in bed gebleven tot 9 uur . > Gisterenavond ben ik gaan slapen om 2 uur.

- het adjectief <i>dernier</i> : > La semaine dernière / le mois dernier / l'an dernier, l'année dernière, l'été dernier - <i>avant</i> > Avant, je ne savais pas bien comment je devais réparer un pneu crevé. - <i>Autrefois</i> > Autrefois, les profs étaient plus sévères. - de uitdrukking <i>il y a</i> : > Il y a trois semaines, la police a retrouvé et arrêté le criminel.	- het adjectief « voorbije, afgelopen » > De voorbije week / de voorbije maand / vorig jaar / vorige zomer / ... - voordien, voorheen > Voordien wist ik niet hoe ik een lekke band moest herstellen. -vroeger > Vroeger waren de leerkrachten strenger. - de uitdrukking « geleden » > Drie weken geleden heeft de politie de crimineel teruggevonden.
---	---

* le présent - <i>Aujourd'hui</i> > Il n'a encore rien mangé aujourd'hui. - <i>ce matin / ce soir / cet après-midi</i> > Qu'est-ce que tu fais cet après midi ? - <i>cette semaine / ce mois / cette année / cet hiver</i> : > Cet été, il semble pleuvoir plus que d'habitude. - <i>actuellement</i> : > On parle actuellement des mesures contre le coronavirus.	*het heden - vandaag > Hij heeft vandaag nog niets gegeten. - deze ochtend / deze avond / deze middag... > Wat doe je vanmiddag ? - <i>deze week / deze maand/dit jaar / deze winter /</i> ... : > Deze zomer lijkt het meer te regenen dan gewoonlijk. - nu : Men praat nu over de maatregelen tegen het coronavirus.
--	---

* l'avenir (le futur) - <i>Demain / apres-demain</i> : > Chérie, demain je rentrerai plus tard ! > Demain matin, je ne me lèverai pas avant 12 heures. - het adjectief <i>prochain</i> : la semaine prochaine / le mois prochain / l'année prochaine: > Que feras-tu la semaine prochaine ? -<i>Dans 2 jours/semaines/ans/siècles...</i> : > Dans deux siècles, on ne parlera plus du coronavirus. - à <i>l'avenir</i> : > A l'avenir, les réunions se tiendront à midi. - <i>désormais</i> : > Soyez désormais plus prudents !	* de toekomst - morgen / overmorgen > Schat, morgen zal ik later thuiskomen ! > Morgenochtend zal ik niet voor 12 u opstaan.... - het adjectief « <i>volgende</i> » : volgende week / volgende maand / volgend jaar / : > Wat doe je volgende week / Wat ga je volgende week doen ? . - Binnen 2 dagen / weken /... > Binnen 2 eeuwen praat niemand nog over het coronavirus. . - <i>in de toekomst</i> : > In de toekomst zullen de vergaderingen 's middags plaatsvinden . - voortaan > Wees voortaan voorzichtiger .
---	---

*** uitdrukken hoe vaak iets gebeurt (frequentie)**

- « altijd » > <i>toujours / tout le temps</i> > Je vais toujours au travail en vélo. > Elle pleurait tout le temps. . . - « alle (dagen) », « elke (dag) » > gebruik van « tout, tous, toutes » > Elle se brosse les dents <i>tous</i> les jours / <i>toutes</i> les semaines / <i>tous</i> les mois.... > gebruik van « chaque » :	. > altijd / de hele tijd > Ik ga altijd met de fiets naar het werk. > Ze weende de hele tijd. > « tous, toutes » = « alle » > Ze poetst <u>alle dagen/elke week/alle maanden</u> haar tanden. > « chaque » = « elke »
---	---

> Elle se brosse les dents <i>chaque</i> jour, <i>chaque</i> semaine / <i>chaque</i> mois... - « vaak, dikwijls » > <i>souvent</i> > Je vais souvent au café. - « soms » > de temps en temps /quelquefois > Je vais souvent au café mais de temps en temps je vais au cinéma. > parfois > Je vais parfois chez le médecin pour demander une prescription - « niet vaak » > ne pas souvent > Je ne vais pas souvent au travail en hélico. - « zelden » > rarement > Il voyage rarement à l'étranger. - « nooit » > ne jamais > Il ne perd jamais de combat.	> Ze poetst <u>elke dag/elke week/elke maand</u> haar tanden. . > dikwijls > ik ga dikwijls op café. - soms, van tijd tot tijd > Ik ga vaak naar café maar soms ga ik naar de cinema. > soms > Ik ga soms naar de dokter om een voorschrift te vragen. > niet vaak > Ik ga niet vaak naar het werkk met de helicopter. > zelden > Hij reist zelden naar het buitenland. > nooit > Hij verliest nooit een gevecht.
--	---

- (x aantal) keer per (week/maand...)	
> (deux) fois par (semaine)	> twee keer per week
> Il va au cinéma trois fois par semaine.	> Hij gaat 3 keer per week naar de cinema.

- het weer

* Zeggen hoe het weer is :

* *il fait + adjectif*¹

- il fait chaud (warm), froid (koud), beau (mooi, goed), mauvais(slecht), frais(fris),

brumeux(mistig), nuageux(bewolkt), orageux (onweerachtig), humide (vochtig)

[Het is warm / koud / mooi / slecht...]

¹. Zeg dus **nooit** il est chaud/ elle est chaude want dan heb je een volledig andere betekenis !

.

* *il y a + nom*

il y a du soleil : de zon schijnt ; het is zonnig...

il y a du vent : het zal waaien ; het is waaierig

il y a des nuages : er is bewolking ; het is bewolkt

il y a du brouillard : er is mist ; het is misitg

il y a de l'orage : het onweert

il y a des éclaircies : er zijn opklaringen

il y a des averses : er zijn buien

.

* *il + verbe*

il pleut : het regent

il neige : het sneeuwt

il fait 34 degrés : het is 34 graden

il gèle : het vriest

.

* *il fait + nom :*

il fait du soleil : de zon schijnt

il fait du verglas : het ijzelt

il fait de l'orage : het onweert

.

* *Le temps (het weer) / Le ciel (de hemel) est + adjectif*

le temps/ciel est nuageux : het is bewolkt

le temps/ciel est orageux : het is onweerachtig

le temps/ciel est ensoleillé : het is zonnig

le temps/ciel est brouillé : het is betrokken

le temps/ciel est clair/dégagé : het is helder/opgeklaard

le temps est variable : het is wisselvallig

le temps **devient** sec vers la nuit : het wordt droog tegen de nacht.

.

* *Le temps est à + nom :*

Le temps est à la pluie / à la neige / à l'orage : het is regenachtig/ het lijkt te gaan sneeuwen / het is onweerachtig.

* **Vragen/zeggen hoe het weer is / zal zijn :**

- *Quel temps fait-il ?* [Hoe is het weer?]

- *Quel temps fera-t-il demain ?* [Hoe wordt het weer morgen?]

- *Est-ce qu'il va pleuvoir ?* [Gaat het regenen ?]

- *Quelles sont les prévisions pour demain ?* [Wat zijn de

vooruitzichten/voorspellingen?]

- *Les températures sont comprises entre 12 et 14 degrés.* [De temp. Liggen
tussen ...]
- *Le vent sera faible / modéré / fort .* [De wind zal zwak / matig /
krachtig waaien]
- *Il y aura quelques averses localisées.* [Er zullen enkele lokale buien
zijn]

Zoals je merkt wijkt het Nederlands sterk af van het Frans en om de zaken nog eens extra moeilijk te maken zijn er veel sterke regionale verschillen wat betreft het gebruik van bovenstaande uitdrukkingen : de Franstalige regio's Canada, Frankrijk (met verschillende regio's), Afrika en België hebben elk hun eigen voorkeuren voor bepaalde constructies. Hierboven vind je een compromis dat door de meeste taalsprekers (Frans) zal aanvaard worden.